

Stimulus

AZ MMA MŰVÉSZETI ÖSZTÖNDÍJ PROGRAM 2018–2021. ÉVI IPARMŰVÉSZETI ÖSZTÖNDÍJASAINAK KIÁLLÍTÁSA

A Magyar Művészeti Akadémia 2018-ban kezdte három évre szóló, jelentős összegű művészeti ösztöndíj elnyerésére hirdetett pályázati programját. A pályázatot alkotók, előadóművészek, valamint művészetelméleti kérdésekkel foglalkozó kutatók nyerhetik el. A program – rögtön a meghirdetésétől fogva – rendkívül vonzó lett az érintettek körében. Ennek oka a művészeti, illetve művészetelméleti szcénában újdonságnak számító hosszú időtartam, a közösséget építő, mentorokkal támogatott műhelymunka biztosítása. Az itt bemutatott anyag az első, 2018–2021-es évfolyam – iparművészet és tervezőművészet szekciójában tevékenykedő – ösztöndíjasainak zárókiállítását ismerteti.

Balás Benedek tervezőgrafikus művész

Balás Benedek a Bibliához készített grafikai sorozatot. Alkotói szándéka a történeteket egyszerű gesztusokba sűríteni, a lehető legkevesebb tusvonallal vagy folttal ábrázolni. Az arcok és kezek gesztusai, finomabb részletei segítik a jelenetek értelmezését. Az alakok szimbolikus térben jelennek meg. Munkáit meditatív letisztultság, formai, színbeli redukció jellemzi. A grafikákban jelen van az ikonográfiai hagyományok tisztelete, de felfedezhetünk új értelmezési lehetőségeket is. A munkára leginkább személyes, szellemi és lelki utazásként tekinthetünk.

A grafikák szitanyomással sokszorosítottak. Ezen a kiállításon a készülő negyven grafikából 12 darab látható. A teljes sorozatból egy idézetekkel kiegészített kiadvány készül.

Fóris Katalin textilművész

Fóris Katalin a háromévnnyi kutatómunka során a kollektív emlékezetre, az átörökítési mechanizmusokra, az emlékek feldolgozására, újrahasznosítására, illetve ezek vizuális jelenlétére fókuszált. A vizuális emléknymokkal kapcsolatos témát nemcsak társadalmi aktualitása adta, hanem a művész személyes érdeklődése is a letűnt idők

Stimulus. Az MMA Művészeti Ösztöndíj Program 2018–2021. évi iparművészeti ösztöndíjasainak kiállítása (részlet)

Stimulus. The MMA Scholarship Program for the Arts, 2018–2021 design scholarship holders' exhibition (detail) | Pesti Vigadó, Budapest, 2022

Fotó: Lakos Máté

dokumentumai, tárgyai, érzésvilága, az épített örökség iránt. A szőtt, varrott, maratott filmnegatívok mint új anyagok jelennek meg a kortárs textilművekben. Ezek az alkotó által „emlékhordozóként” elnevezett matériák egyszerre hordozói múltnak és jelennek.

Gelley Kristóf fémműves formatervező művész

A pályázati munka során különböző terveken keresztül az alkotó arra kereste a választ, hogyan található meg az egyensúly a tárgyalkotás kézműves, manufaktúrális jellege és az észszerű megvalósíthatósági költségek között. Az ösztöndíj első évében egy evőeszköz készlet, illetve ennek folytatásaként egy reggelizőkészlet alapdarabjait tervezte meg. A következő év fejlesztéseinek eredménye a vendégház *Manta* tál és egy kiöntőkészlet lett. A program utolsó évében a művész szakrális témájú tárgyak tervezésére fókuszált. Először egy korpuszt mintázott meg, majd egy kompakt, hordozható misézőkészletet tervezett, melyben egy római katolikus szentmise megtartásához szükséges minden anyag és tárgy megtalálható.

Gyulai Natália öltözéktervező művész

Gyulai Natália speciális anyagmegmunkálási technikákkal öltözékkollekciók létrehozására vállalkozott, különös tekintettel a Wonderfur intarziás technikára.

A hároméves ösztöndíj során az alábbi technikai fejlesztések történtek:

– Intarzia-technika kikísérletezése többféle típusú műszőrmével.

– Wonderfur-műszőrmék kombinálása steppelt vízlepergetős anyagokkal, valamint természetes bőrrrel. Ez utóbbi többnyire juhbőr, gumis cérnával darázsoltt, szelvényekben gumírozott, tüllel összsteppelt vagy csíkokból szövött, különleges kivitelben.

– Wonderfur-műszőrmetechnika összedolgozása légszipkével, tüllel, egy könnyű, áttört, légies textúra létrehozása érdekében.

Hegedűs Andrea textiltervező művész

A pályázat fókuszában a test, szellem és lélek hármasságának, a teljesség, a teremtés motívumainak kutatása állt az ember, a társadalom szintjén és az isteni szférákban, illetve az integrált szemléletmód finom rétegződései és kölcsönhatásai, melyek a művész alkotói folyamatát alapvetően meghatározták. Hegedűs Andrea munkájának célja új anyagkísérletek, új utak keresése a síkűveg-technológia, a textil-, a színes-, illetve a festett üveg és a fény összefüggéseiben. A kutatómunka és anyagkísérletek esszenciális kivonatából egy kiválasztott szakrális tér üvegtextil térinstallációja készül az Üvegtextil – Fény – Hang hármasságával.

Kerékgyártó András bútortervező, formatervező művész

A művész célja egy összefüggő, koherens, bútorokból és otthoni kiegészítőkből álló, önálló tárgykollekció létrehozása volt, és ennek bemutatása rangos nemzetközi vásárokon.

Lenzsér-Mezei Kata építészmérnök, ékszertervező, ötvösművész

Az ösztöndíjas időszak alatt Lenzsér-Mezei Kata az épített környezet és az ékszer lehetséges kapcsolódási pontjait kutatta tovább. Ennek eredményeként születtek meg kortárs geometriát és anyaghasználatot követő, relief- és/vagy kollázsszerű ékszerei.

Márton László Attila belsőépítész, bútortervező művész

Az ösztöndíj keretében elvégzett kutatómunka elsődleges célja a kortárs magyar iparművészet tudományos bemutatása, a társalmi művészeti területekkel – népművészettel, építészettel, képzőművészettel, designnal – való kapcsolódási pontjainak, együttműködési formáinak feltárása.

A kutatás olyan folyamatokat is vizsgált, mint az iparművészeti munkák tervezési, gyártási és értékesítési fázisai. Emellett célja az alap-, közép- és felsőfokú művészeti oktatás helyzetének feltérképezése volt, illetve a szakmai háttér, szervezetek és média bemutatása.

Németh Levente tervezőgrafikus művész, képregényrajzoló

Németh Levente 2016-ban kezdett bele nagyszabású, több részre tervezett történelmi képregénysorozatába. A *Királyok és Keresztek* sorozat befejezését, a két kötet megrajzolását, az albumok megtervezését és nyomdai előkészítését vállalta az ösztöndíjas időszakra, ami kiegészült az időközben elkészült regény illusztrációinak elkészítésével. A képregényrajzolás a szabad, kézi rajzoláshoz való visszatérést jelentette számára.

Simon Zsolt József porcelántervező művész

A növényi ornamentikák kinagyított, átdolgozott részleteinek szoborként vagy használati tárgyként való átírása képezte Simon Zsolt József ösztöndíjas munkájának gerincét. Tálak, vázák, illetve további asztali edények készültek a program részeként. Az alkotó így új területen alkalmazhatta a saját fejlesztésű, egyedi öntési technikában rejlő lehetőségeket.

Tóth Zoltán fémműves formatervező művész

Tóth Zoltánnak az ösztöndíjprogramja adott lendületet ahhoz, hogy az addig csak papíron létező tervek

megvalósuljanak. Tárgyai erőteljes, burjánzó formavilágát szigorú geometrikus rendszerbe foglalta. Műveit mesélő ékszereként definiálja, amelyek minden nézőben egy-egy saját történetet indíthatnak el.

Veress Kinga művészettörténész

Veress Kinga kutatásainak eredményeként született meg a *Design DigiTár – Iparművészeti archívum*, amely a Kádár-korszakban és az azt követő évtizedekben megvalósult iparművészeti kiállításokat dokumentáló online adatbázis.

Az adatbázis célja, hogy hozzájáruljon az 1950-es évektől a rendszerváltásig tartó időszak, valamint a kilencvenes évek hazai iparművészeti eseményeire vonatkozó történeti kutatásokhoz. Több száz kiadvány teljes digitalizálását követően lehetővé vált a katalógusok több szempontú csoportosítása, más-más narratívákba, relációkba helyezése. Az ösztöndíjas az adatbázis építése során textil-, kerámia- és üvegtémában adott közre nagyobb lélegzetű tanulmányokat. A folyamatosan szerkesztett digitális

gyűjtemény a szakma képviselőinek jóvoltából gyarapodik további kiadványokkal, az egyes kiállításokhoz kötődő fotókkal, újságcikkkel, művészinterjúkkal.

A munka az ösztöndíjjal nem zárult le, megteremtette az alapokat a további kutatásokhoz.

Vigh Krisztina képzőművész

Vigh Krisztina a hímzésvilág univerzális nyelvéből kommunikatív felületű installációkat hoz létre. Installációiban az ember identitáskeresésének repetitív folyamatát értelmezi. Így kerülnek a tradicionális motívumokból merített inspirációk a különböző hulladékaink között talált felületekre. A hímzés absztrakt módon sűrítő tulajdonsága, létrehozásának meditatív gesztusa, a hímzés hibák egyedisége egy folyamatot dokumentál. Egyszerre jelentkezik benne a szakrális térhez való kapcsolódás igénye a profán térben való létezéssel.

(Stimulus. Az MMA Művészeti Ösztöndíj Program 2018–2021. évi iparművészeti ösztöndíjasainak kiállítása. Pesti Vigadó, VI. emeleti kiállítóterem, Budapest, 2022. március 4. – május 8. Kurátor: Szenes István. A kiállítást rendezte: Lakos Dániel és Losonczi Eszter [Planbureau Kft.]

FÓRIS Katalin: Emlékhéjak I–V. | Katalin FÓRIS: Memory Shells I–V
2021, celluloid filmnegatív, damil, pamut, viszkóz, fémszál, szövés, darabonként 200x85 cm
Fotó: Lakos Máté

HEGEDŰS Andrea: Üvegtextil – Fény – Hang installáció (részlet)
 Andrea HEGEDŰS: Glass textile – Light – Sound installation (detail)
 2021, világító szálakkal laminált síküveg, a teljes méret: 30x16 cm
 Fotó: Lakos Máté

^
GYULAI Natália: NATI100%PUREIDEA szett II.
 Natália GYULAI: NATI100%PUREIDEA set II
 2019–2020, Wonderfur-technika
 Fotó: Lakos Máté

<
VIGH Krisztina: Tisztaszoba | Krisztina VIGH: Clean room
 2018–2021, PLA, gumicukor, gyógyszeres levél, hímzőfonal,
 vegyes technika, variálható méret
 Fotó: Lakos Máté

TÓTH Zoltán: Ékszerek | Zoltán TÓTH: Jewels | 2021
Fotó: Lakos Máté

LENZSÉR-MEZEI Kata: Ékszerkollekcó | Kata LENZSÉR-MEZEI: Jewelry collection | 2021
Fotó: Lakos Máté

SIMON Zsolt József: Uszadék vázasorozat | Zsolt József SIMON: Flotsam vase series
2021, mázas porcelán, egyedi öntési technika, legnagyobb magasság: 24 cm
 Fotó: Lakos Máté

^ **GELLEY Kristóf: Kiöntőkészlet | Kristóf GELLEY: Pouring set**
2020, sárgaréz, kézi lemezalakítás, magasság (balról): 24,5 cm, 13,3 cm, 9,3 cm
 Fotó: Lakos Máté

< **KERÉKGYÁRTÓ András: Flagship görgős forgószék**
András KERÉKGYÁRTÓ: Flagship swivel chair with castors
2017, idompréselt rétegelt lemez, 76x53x60 cm
 Fotó: Lakos Máté

BALÁS Benedek: Bűnbeesés (Teremtés 3,1–7) | Saul megtérése (Az apostolok cselekedetei 9,1–9) | Ábrahám és Izsák (Teremtés 22,1–18)
 Benedek BALÁS: The Fall (Genesis 3:1–7) | Saul's conversion (Acts 9:1–9) | Abraham and Isaac (Genesis 22:1–18)

2021, szitanyomat, egyenként: 50x35 cm
 Fotó: Lakos Máté

NÉMETH Levente: Királyok és Keresztek I–III. Szövegíró: Mészáros János | Levente NÉMETH: Kings and Crosses. Text: János Mészáros
 2019–2021, Szenzár Kiadó (I. rész), Képes Krónikák Kiadó (II–III. rész)

Fotó: Lakos Máté

Az ismertetőt és az illusztrációkat köszönjük a Planbureau Kft.-nek, a Magyar Művészeti Akadémiának és a Pesti Vigadó Nonprofit Kft.-nek. Lapunkban 2019 óta beszámolunk az ösztöndíjprogram eredményeiről, ennek részeként jelentek meg cikkek az ösztöndíjasok munkáiról, illetve a 2020/6. számban (2–11. o.) Dvorszky Hedvig művészettörténész beszélgetett dr. Kocsis Miklóssal, az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének igazgatójával.